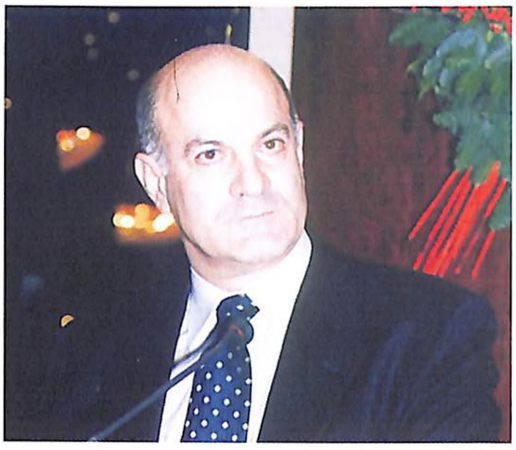
Θεσμική Προσέγγιση των διακριτών ρόλων

Εισαγωγή κ. Ι. Δρίτσα : *Ο κύριος Κοσμίδης ως Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εμπορίου της διετίας 94-95 προήδρευσε στην επιτροπή για το φάρμακο. Ως Γραμματεύς του Υπουργικού Συμβουλίου υπήρξε ο πρωταγωνιστής στη θέσπιση μέτρων που αποφάσισε το Υπουργικό Συμβούλιο το 97. Έχει λοιπόν άποψη και γνώση.*

Απόσπασμα από την ομιλία του Γ. Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου κ. Σ. Κοσμίδη

Το φάρμακο είναι ιδιόρρυθμο προϊόν, είναι επένδυση για τους προμηθευτές, βάλσαμο για τους χρήστες, υποχρέωση για την πολιτεία. Στην αγορά του φαρμάκου, αυτοί οι τρεις παράγοντες-συντελεστές διεκδικούν τον διακριτό τους ρόλο, τις δικές τους επιδιώξεις, με βάση τα δικά τους κίνητρα και συμφέροντα.

Πρώτος πυλώνας οι επιχειρήσεις και οι επαγγελματίες που ασχολούνται με την παραγωγή, εμπορία και διάθεση των φαρμάκων.

Δεύτερος διακριτός ρόλος επιφυλάσσεται στην πολιτεία, η οποία εμπλέκεται στην αγορά του φαρμάκου βαθιά, μη περιοριζόμενη στον έλεγχο ποιότητος, ή στη λειτουργία του ανταγωνισμού, όπως στις άλλες αγορές. Το κράτος έχει συνταγματικά κατοχυρωμένη υποχρέωση παροχής υπηρεσιών υγείας στους πολίτες και είναι πληρωτής αυτών των υπηρεσιών, μεταξύ των οποίων και η χορήγηση φαρμάκων.

Στη μέση της σκηνής, ανάμεσα στους δύο κύριους συντελεστές **κινείται ο πολίτης**. Ο εν δυνάμει χρήστης, που προσβλέπει στο γιατρό ως μεσία και στο φάρμακο ως βάλσαμο ζωής.

Αυτοί είναι θεσμικά οι διακριτοί ρόλοι. Όλοι οι παράγοντες αναγνωρίζουν ότι το φάρμακο είναι πρωτίστως κοινωνικό αγαθό. Οι αντιθέσεις αυτονόητα εμφανίζονται με την προβολή της δεύτερης ιδιότητας του φαρμάκου ως καταναλωτικού προϊόντος με ενσωματωμένους τους συντελεστές διαμόρφωσης της τελικής του αξίας. **Στην επιδίωξη της αγοράς, περισσότερα, ακριβότερα φάρμακα, η πολιτεία αντιτάσσει την υποχρέωσή της, κατανάλωση φαρμάκων στο βαθμό που απαιτεί η δημόσια υγεία, άρα περιορισμός της αλόγιστης και συχνά επικίνδυνης κατανάλωσης, με παράλληλη επιδίωξη φάρμακα φθηνότερα όταν τα ακριβότερα δεν είναι καλύτερα από αυτά. Το κράτος μεριμνά και διαφυλάσσει την δημόσια υγεία. Ταυτόχρονα όμως ενδιαφέρεται για την ορθολογική διάθεση των δημόσιων πόρων.** Παρέχει υπηρεσίες υγείας στους πολίτες αλλά και διαχειρίζεται με επιμέλεια τα έσοδα που προέρχονται άλλωστε από τους ίδιους πολίτες με διάφορες μορφές.

Ωστόσο οι σχέσεις των διακριτών ρόλων δεν χαρακτηρίζονται μόνο από αντιθέσεις, ασφαλώς υπάρχουν και συγκλίνουσες επιδιώξεις.

Η πολιτεία επιζητεί τη διαρκή έρευνα και παραγωγή καινοτόμων προϊόντων, ευνοεί τις επενδύσεις και την ανάπτυξη που προωθούν και εγγυώνται την απασχόληση. Η πολιτεία αναγνωρίζει ως θεμιτή την κερδοφορία

που προσθέτει φορολογητέα ύλη, ανακυκλώνει τις επενδύσεις και ανατροφοδοτεί την ανάπτυξη.

Η πολιτεία δεν αγνοεί το επιχειρείν, όπως δεν παραγνωρίζει την ανάγκη διαρκούς ανανέωσης του διαθέσιμου υλικού που ανακουφίζει τον ανθρώπινο πόνο και διασφαλίζει την μακροημέρευση εν υγεία.

Όμως το σύστημα δεν λειτουργεί ως δέον.

Ζητείται λοιπόν ισορροπία, ή σύμπτωση στόχων, ή συγκλίνουσες επιδιώξεις, αλλά και συμφωνία στα μέσα για την επίτευξη των στόχων. Επειδή ο ΣΦΕΕ κατέθεσε τον πεντάλογό του, ας επιχειρήσω και εγώ την κατάθεση πενταλόγου που θεωρώ ότι δικαιούται να διατυπώσει η πολιτεία.

Πρώτον, οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις που παράγουν και ερευνούν, αποδέχονται επίπεδα τιμών σε λελογισμένα επίπεδα, που καλύπτουν το κόστος παραγωγής και έρευνας και εγγυώνται ένα θεμιτό, για ειδικό προϊόν ως το φάρμακο, κέρδος. Οι ίδιες επιχειρήσεις περιορίζουν την επιθετική πολιτική τους στην προώθηση των φαρμάκων και δεν προβαίνουν σε αλχημείες προκειμένου να επιτύχουν υψηλότερες τιμές, όπως αλλαγή συσκευασίας, προσθήκη ασήμαντων μορίων και λοιπά.

Δεύτερον, οι επιχειρήσεις που παράγουν αντίγραφα, περιορίζονται στο ακριβές και αληθές κόστος παραγωγής και ένα λογικό κέρδος και αυτές εγκαταλείπουν τις αθέμιτες μεθόδους προώθησης των προϊόντων τους.

Τρίτον, οι γιατροί είναι συνεπείς στον όρκο που έδωσαν, υποδεικνύουν και συνταγογραφούν πρόσφορα φάρμακα με φειδώ και επιμέλεια. Ενημερώνονται διαρκώς για τις προόδους της φαρμακευτικής επιστήμης.

Τέσσερα, οι ιατρικοί επισκέπτες, πολυάριθμοι στην Ελλάδα, προωθούν τη διάθεση μόνο μέσω της ενημέρωσης.

Πέμπτο, οι φαρμακοποιοί αποδέχονται περιορισμό ή και κλιμάκωση του ολιγοπωλιακού ποσοστού κέρδους των φαρμάκων.

Δύο υποχρεώσεις καταγράφω για τους πολίτες και την πολιτεία.

Οι πολίτες οφείλουν να αντιληφθούν ότι το φάρμακο είναι πολλές φορές πανάκεια, κάποτε όμως εγκυμονεί κινδύνους στην υγεία με την αλόγιστη χρήση του.

Η πολιτεία πρέπει να μην αντιμετωπίζει το φάρμακο οικονομικίστικα, λογιστικά και δημοσιονομικά μόνο.

Στόχος δεν είναι το μικρότερο κόστος, αλλά η βελτίωση της σχέσης κόστους-οφέλους. Ας μην δαιμονοποιούμε την αύξηση των δαπανών όσο αυτές συντελούν στην βελτίωση της ποιότητας της ζωής μας. Η πολιτεία δικαιούται και υποχρεούται να ελέγχει τα επίπεδα των τιμών και να περιορίζει την κατανάλωση σε επίπεδα παραδεκτά από άποψη δημόσιας υγείας, διασφαλίζοντας την ποιότητα των φαρμάκων και την βιο-ισοδυναμία των αντιγράφων.

Τέλος, ελέγχει συστηματικά την συνταγογράφηση ως και τις δαπάνες προώθησης και επιτέλους φροντίζει να είναι συνεπής στις υποχρεώσεις της στους προμηθευτές.

Όσα αναφέρθηκαν παραπάνω αποτελούν κανόνες δεοντολογίας, κάποιοι των οποίων είναι ή πρέπει να περιβληθούν τον μανδύα κανόνων δικαίου.

Τη συζήτηση συντόνισε ο Πρόεδρος της ΕΣΗΕΑ Δημοσιογράφος κ. Ν. Κιάος.